
"אחרי אשפוז ממושך שוחרר דורון מבית החולים. במהלך האשפוז תמך הצוות בבקשתו לגור לבד. תמי, אמא ואני תמכנו במעבר, גם מטעמים אגואיסטיים, מודה. העובדה שהצוות המטפל עודד את העצמאות הקלה עלינו מצפונית. אבא חשש שהבן לא יסתדר, אבל אחרי שהצוות המקצועי בירך על הרעיון, החל בחיפושים אחר דירה בשבילו. החולה התעקש למצוא דירה לבד. הוא מכיר את השוק ואת המתווכים הנבלות, בכל זאת, היה מתווכ ואפילו הרוויח לא רע בכלל. אבל זה היה מזמן, ועכשיו אף אחד לא רוצה להשכיר לו דירה.

"השוכר הפוטנציאלי רק סימן מטרות בעיתון, אבל לא טרח להתקשר למשכירים. אבא נתן לו כמה כתובות באזור פתח תקווה והציע שילכו לבדוק אותן ביחד. הילד אמר שהוא יסתדר לבד, אבל לא עשה כלום בנידון. הפסיכיות לא מנעה אותו מלטעון שהוא לא מוצא דירה, כי אף אחד לא באמת רוצה שהוא יהיה עצמאי.

"הוחלט בעצה אחת עם הצוות המקצועי שההורים ישכרו עבורו את הדירה שנראית להם הכי מתאימה.

"פתח תקווה הפכה עבורנו לאם המפלצות. הבניין היה קצת ישן, אבל בשכונה טובה ושקטה. הדירה עצמה היתה נחמדה. מיד בכניסה היה הול מרווח. מסדרון צר הוביל למטבח קטן, חדר אמבטיה וחדר שינה עם מיטה זוגית, שתי שידות וארון מעץ. משמאל להול ניצב סלון גדול, שהיה מרוהט בספה כחולה ובשתי כורסאות תואמות, ושולחן קפה מעץ אורן ניצב במרכזו. שלושה פוסטרים ממוסגרים של תמונות נוף קישטו את הקירות. דלת הזזה גדולה הובילה למרפסת מוארת – שיכלה בקלות לשמש כחדר נוסף – ובה ניצבו ארבעה כיסאות לבנים ושולחן עגול תואם."

"פעם אהבתי את הפשטות, את הקווים הנקיים של דלת הכניסה שלנו, שחצצה בינינו לעולם שבחוץ. דלת העץ ניצבה לצד חלון קטן מזכוכית שקופה. בשעות אחר הצהריים רקדו קרני השמש על הזכוכית, האירו את ההול וסיעו לעציץ שמתחת למראה בעלת מסגרת העץ לעשות פוטוסינתזה.

”תמיד לפני שפתחתי את הדלת, הצצתי פנימה והתמלאתי שקט. עם השנים, כשהבית הפך לבית משוגעים, הצטערתי שהזכוכית שבצדה הימני אינה מזוינת ואטומה. עכשיו רק רציתי לשוב על עקבותיי. להתנדרף משם. לסגור את הדלת בשקט, בלי שידעו שהייתי והלכתי. אבא ישב על כורסה בסלון, עיניו נעוצות בוילון הדומם. היד הפנויה תמכה בראש, שהתקשה להכיל את הצער שנשפך מהשפופרת שאחז ביד האחרת. הוא נאנח, נשם עמוק, ניווט את הצער גם ללב ולבטן. הוא לא שמע כשנכנסתי. היה לכוד כולו בשיחה. רציתי לברוח, לפתוח את הדלת בשקט בשקט, להיכנס לאוטו ולחזור הביתה לתל אביב. אך הרגליים כבדות, נטועות במקום.

”חלפו שלושה שבועות מאז שעבר דורון רשמית לפתח תקווה. הגעתי להורים כמעט כל ערב, כדי לראות מה קורה ואיך הם מסתדרים. בימים הראשונים היה מוזר לבוא לרמת השרון, ולדעת שהוא אינו גר אִתם. היתה אשליה שהעניינים משתפרים במקצת, שמצאנו דרך לעזור לכולם, אף שלא כולם מודעים לכך. ככל שחלפו הימים, הבנתי שכמו תמיד, גם הפעם, כלום טוב לא קרה. תמי שרצה אצל החבר, וערכנה שהם מחפשים דירה להשכרה. אמא הקפידה להישאר למעלה בחדר, פחדה להישאב לכיזה הטובענית בסלון. כבר שלושה שבועות אבא כל ערב באותה תנוחה על הכורסה בסלון – עם השפופרת ביד. הבן מתקיף באותן ההתקפות, מתגונן באותן ההגנות, משתמש באותן המילים, צועק את אותם המשפטים. ואבא כואב אִתו כל מילה, משפט, צעקה. הוא שם אִתו, מריח את הפחד, את הנרדפות, טועם את הרעל בביס שלקח מהעוגייה ונחנק. המילים שהבן מטיח בו מכאיבות בראש, בכתפיים, בלב. עם כל מכה שוקע האיש הטוב הזה עוד קצת בכורסה.

”שנייה לפני שהוא נעלם לגמרי, הצלחתי לדמיין אותו ואת אמא מטיילים בפריז. הולכים יד ביד במוזיאון, יושבים על ספסל בכיכר הניצחון ומאכילים את היונים בשאריות באגט, מחפשים מציאות בשווקים, מתלהבים מהאוכל, מהריחות, מהשקט ממנו. בלילה חוזרים למלון, עייפים, מרוצים וחיים.

”במקום לשוב על עקבותיי, לחמוק מהדלת, לסגור את השער, להתניע ולנסוע משם, התפרצתי על אבא. התעלמתי מה'לא עכשיו' שלו. 'זה דורון', אמר והניח את היד על השפופרת. 'לא יכול להיות', אמרתי מרירה. 'זה לעולם לא עכשיו אצלך. הכול אפשר לדחות. הכול תמיד

יכול לחכות, הכול חוץ ממנו. אבל התעקשתי שאין נכון ומתאים יותר מעכשיו, וכדי להמחיש את רצינות כוונותיי, משכתי מהקיר את חבל הטבור, שחיבר את הבן אליו.

"אבא היה המום, אבל לא אמר כלום, לא עשה כלום, רק ישב שם תשוש. 'אז מה אם יש לו דירה בפתח תקווה, הוא עדיין גר אתכם. מגיע אליכם מיד אחרי שהוא מתעורר. אוכל כאן צהריים, נשאר עד שאתה חוזר מהמשרד, אוכל אתכם ארוחת ערב, והולך רק אחרי שאמא מתעקשת שדי, 'סקרתי בפניו את המציאות העגומה. 'ואיזה פרצוף אתה עושה, נותן לה להרגיש נורא. אתה שוכח שהיא כבר בילתה אתך שעות, ושהדירה שלו עומדת ריקה, ושכל רעיון העצמאות לא ממש ממריא. ברגע שהוא מגיע לדירה שלו, הוא מתקשר אליך. מעדכן על השינויים שהתרחשו בדירה בהיעדרו: מה נגנב, מה נוסף ומה לא. ואתה מקשיב לו שעות עד שאתה נרדם. אוֹיֵאז אמא מנתקת ומניחה את השפופרת במקום.

"אתה יודע, בשבוע הראשון כל ההתנהלות הזאת עוד נראתה שפויה. בכל זאת, המעבר מסובך והוא חולה. אבל אתה לא מסוגל לשחרר אחיזה, לא מסוגל לתת לו להיות עצמאי. הפסיכולוגים, שאתה סוגר להם, הסבירו לך שאתה חייב לתת לו זמן להסתגל, לא להיות שם בשבילו כל הזמן, ואתה לא מסוגל. ומה עם אמא? האישה שלך, אהבת חיך, מה אתה? אתה לא רואה אותה, איך היא נובלת. לראות את תמי ואותי? לא צריך להגזים, אנחנו בריאות. אתה לא נטשת את הילד, אף אחד לא נטש אותך, הסבירו לך. ואתה, רואה החשבון המבריק, פשוט לא תופס. גמור מכל העניין."

"אני דומעת וצועקת, ואבא יושב שם, מביט דרכי ושותק.

"אבא, בבקשה, אני מתחננת, תקשיב לצוות, סע עם אמא לחופשה לכמה ימים, תן לו זמן, הוא חייב להתרגל לגור לבד. אני מבטיחה שאטפל בו, אעשה הכול מעל ומעבר, 'אמרתי ברכות שהתלבשה עלי כשמבטינו נפגשו."

"חלפו שבועיים והם עלו על מטוס. סוף שבוע ארוך, חמישי בבוקר עד שבת בלילה.

"עבורם אלו שלושה ימים ריקים ממנו, ועבורי אלו שלושה ימים ארוכים אתו, בלי הפוגה, בלי אבא שייקח אחריות, בלי אמא שתטפל בו.

שלושה ימים רק אני והוא בקו האש, בלי אפשרות להתחמק, בלי יכולת להעביר את התיק למישהו אחר. מה עשיתי לעצמי? איך אתגבר על האלרגיה שלי אליו? איך אתעטף בסבלנות ובאמפטיה שכבר מזמן אין לי כלפיו? הוא רגיש, הוא יקלוט שכל ההתנהלות שלי מזויפת, ומה אז? ומה אם יסרב לשתף אתי פעולה? מה אם לא ייתן לי צ'אנס כלל?

"זה לא יקרה, הרגעתי את עצמי, אין לו בררה, הוא חייב להסתפק במועט, אני היא כל מה שיש לו כרגע. קיוויתי שאיכשהו אוכל להיכנס לתפקיד, הענק על מידותיי. ידעתי שאני חייבת להיות שם בשבילי, לכאוב אתו, לתמוך בו, לתת לו לפרוק כעסים וכאב, לדעת מה להגיד ומתי, ובעיקר מה לא להגיד.

"אילן עודר, תמך, אמר שיהיה בסדר: 'בערבים נבקר אותו. מדובר בחמישי בערב ושישי בערב. בשבת בערב הם חוזרים אבל מאוחר אז נראה שגם שבת בערב. שלושה ערבים, זה לא ביג דיל, נסתדר. נשב אצלו בדירה לשעה או שעתיים וזהו'.

"ואני? לא זכרתי מתי החלפתי עם האח שלי יותר ממילה. ועכשיו אני אמורה להיות כל עולמו לשלושה ימים. לא אצליח לתפקד בעבודה או בלימודים, אני אשתגע, אהיה לחוצה כל הזמן, כל טלפון יקפיץ אותי. ומה אני עושה אם הטלפון מצלצל בגללו? מה אני עושה אם שוטר דופק בדלת בגללו? מה אני עושה? אומרת? מה עשיתי לעצמי? מה?

"הטיסה שלהם היתה לפנות בוקר. הם התעקשו לנסוע במונית, רצו שנישן, גם ככה הרגישו רע עם התיק שהפילו עלינו. הזכרתי להם שזה היה הרעיון שלי, ואמרתי שהכול יהיה בסדר. יכולתי לקחת אותם בקלות לשדה, זה היה מעביר לי שעתיים של המתנה לבוקר.

"הגעתי לעבודה מוקדם. ניסיתי להעסיק את עצמי כל הזמן, שתיתי הרבה קפה ואכלתי שוקולד, ההרגשה לא השתפרה, וגם העייפות לא נעלמה. הטלפון צלצל בסביבות אחת, ידעתי שזה הוא. חלף זמן עד שדיבר. הוא התנשם בכבודות ושאל בלחץ: 'שמעת כבר מאמא ואבא? הם הגיעו? תני לי את המספר שלהם, אני חייב לדבר עם אבא'.

"נשמי עמוק ודברי לאט, הנחיתי את עצמי. 'הם נחתו לפני שעה, אני חושבת, הם מטיילים כל הזמן. רק בלילה מאוחר יגיעו למלון. הבטחתי להם שנתקשר רק במקרה חירום אמתי. יהיה בסדר, בוא ניתן להם קצת ליהנות ולשכוח מאתנו לכמה ימים, אוקיי?' התחננתי. 'אילן ואני נבוא לבקר אותך הערב בסביבות שמונה'.

"תודה, מיכל, ענה. הרגשתי שגם הוא משתדל, וניסיתי להתעורר מזה.

"בערב, כמובטח, הגענו אליו לדירה. נדרש לו זמן לפתוח את הדלת. אחרי כמה הצצות, מלל לא ברור וקצת התייעצות השתכנע שזה אנחנו, פתח לנו, אבל לא הכניס אותנו, אלא בדק בעיון את המדרגות שהובילו לקומה שלו. הוא התעכב קצת על המדרגה הלפני אחרונה, שהיתה מוכתמת בשוקו. 'שמעתי את המנקה קודם, מכיר אותו, יודע בדיוק מה הוא עושה כאן. הם שלחו אותנו, עלאק מנקה, עלאק שוקו, אני מבין מה הם עושים...' כל המונולוג הזה התנהל מחוץ לדירה שלו. "ביקשתי שיכניס אותנו, הוא לא ענה. ניגש לקיר, שם את האוזן עליו, האזין בקשב רב, נראה מפוחד, העביר את האצבעות על הקיר, מימש לאט לאט, מדי פעם עצר, כאילו הקשיב להוראות, ואז המשיך במלאכת המישוש. 'אני יודע מה הולך כאן,' פסק. 'המסטיק כאן, זה סימן. נראה להם!' הוא לקח את מסטיק הבזוקה שהודבק לקיר והכניסו לכיסו. עמדתי להעיר לו שזה דוחה, ושיהיה קשה נורא להוציא את המסטיק מהכיס, אבל המבט של אישי החזיר אותי לפרופורציות. 'דורון, דורון, אתה מכניס אותנו או מה?' שאלתי בעודי נוגעת בעדינות בכתפו. הוא נראה מופתע אבל התעשת. חזר לפתח הדירה שלו, הכניס אותנו וסגר את הדלת.

"בדרך חזרה מהעבודה אילן קנה את העוגה שאתה אוהב מהקונדיטוריה ביהודה המכבי, אמרתי סתם כדי לשבור את השתיקה. שניהם טרפו את העוגה, ואחי היקר ביקש עוד חתיכה. אילן חיך מרוצה. איכשהו האיש שלי תמיד הצליח לתקשר אתו. העניינים זרמו ביניהם. גם כשהיו שתיקות, הוא שתק אתו, לא התרגש, פשוט היה שם בשבילו. פשוט? בשבילי זה היה הדבר הכי מסובך בעולם.

"בזמן שהם אכלו ודיברו, התחלתי לארגן ולנקות. אספתי צלחות וכוסות שהיו פזורות בסלון ובמרפסת והלכתי לכיוון המטבח. המטבח שקק חיים. על במת קליפת תפוז מיובש עמד מקק גדול. מחושיו נעו בהתלהבות, בזמן שנשא את משנתו לפני כמה מקקים מרותקים. פלישתי לא התקבלה בעין יפה. שניים פנו שמאלה ומיהרו להסתתר בסדק גדול בקיר. מקק נסער הציץ משם ונוף בהם על המנוסה המהוססת. אחר הציג לראווה את רגליו המשוונות ודחק בנמלטים להזדרזו. זוג עם תינוק נעלם מאחורי המקרר. מקק נוסף שעט לכיוון הפח בקצה הימני של המטבח. היצור הדוחה עמד דרוך בין קליפות גרעינים ומכסה של

מעדן שוקולד, ומחושיו עקבו אחריי בעניין. המקק שניצב קרוב לכיור מנע אותי מלהשלים את המשימה שלשמה נכנסתי. בלית בררה, הנחתי את הכלים בחיפזון על השיש ונמלטתי משם. במנוסתני נתקלה רגלי במשרוקית מתכת. המשרוקית פגעה בקיר. אחי נראה מעוצבן וצעק שלא אגע יותר בכלום, ושאפסיק להתעסק לו בדברים, וכמה פעמים צריך להגיד לי כל דבר. הוא המשיך ואמר בכעס שהוא יודע מה אני מנסה לעשות, ושלא נחשוב שהוא לא יודע מה היה בעוגה, ושכואבת לו הבטן, ומה אני מנסה לעשות.

"התנצלתי. אילן סימן לי לבוא לשבת לידו. דורון הלך לשירותים וכשחזר היה רגוע יותר. בישרתי שאנחנו עוד מעט הולכים. הוא ביקש שנישאר עוד קצת, הסכמנו והוא אמר שקשה לו מאוד בלי אבא. בזמן שהוא ואילן דיברו, ובעודו פוסע – תוך כדי שיחה – עקב בצד אגודל ברחבי הסלון, דמיינתי אותו עומד זקוף ליד דלת הכניסה, לבוש כולו בחום ושורק במשרוקית. שלוש שריקות קצרות, ואחריהן שריקה אחת ממושכת. בשניות יצאו המקקים מכל החורים והסדקים שהסתתרו בהם והתקדמו לכיוונו. המסדרון הפך לנהר חום, שניזון מיובלים שהגיעו מכל רחבי הדירה. אחרי התפקדות קצרה הוא פתח את הדלת, והם עזבו אחריו. שריקה קצרה נוספת רוקנה את שאר הדירות בבניין מנוכחותם המעיקה. נקודת המפגש המרכזית היתה בחצר. הם התפקדו שוב והסתדרו בשלוש, לאחר שחלפו על פני מגש משונה שהיה מלא מסטיקים לעוסים ואבקה מוזרה.

"החלילן מפתח תקווה הסכים שאחזור למטבח כדי לשטוף כלים. לא היה זכר למקקים."

"בביקור האחרון שלנו אצלו הרחתי ריח לא נעים כבר מהמסדרון הצר המוביל לחדרו. ציפיתי למצוא מגבות רטובות וקצת בגדים מלוכלכים על הרצפה לצד שאריות מזון עם ג'וקים שחוגגים עליהן. החדר נראה כמו אחרי פוגרום. הרצפה היתה מלאה בגדים, כמה מהם קרועים. קרשים, מגבות וסדינים מילאו את החדר. הארון היה ריק, ודלת אחת נתלשה ממנו. שני מדפים היו זרוקים על ערמת בגדים.

"מה הולך כאן? דורון, מה קרה כאן, למה הבגדים והמצעים זרוקים ככה? מי שבר את הארון ואת המדפים? שאלתי המומה.

"לקחו לי דברים מהארון. מישהו היה בדירה אחרי שהייתם אצלי אתמול. מצלמה, לא הפסיקו לצלם. אני בטוח בזה. מישהו היה כאן. שמעתי בזוז בזוז, ואז היה פלאש, מישהו היה בארון, מלמל וצעד עקב בצד אגודל ליד הארון הפרויץ. אתה חייב לשבור אותה, הוא אומר לי, ואני מתקרב לארון, מתחיל להוציא את הבגדים כדי למצוא את המצלמה ולשבור אותה, ואז אני שומע אותו אומר: לא את זו, את השנייה, אני מתכוון. אולי זו פצצה, מה זה התקתוקים האלה? מנסים להרוג אותך, עוזב, זה השטח שלי, תטפל אתה בג'וקים המזוינים ששתלו לך כאן. זה לא הג'וקים שלי, זה גיס חמישי. אני אלוף בחבלה, את הג'וקים משאיר לך. פשוט יותר לתקוע בו כדור. למה פצצה? דפוק גם לג'וקים המסריחים האלה מכה בראש. הם לא משלנו. אתה רואה את הסימן הזה על הכנף, זה משרד קטן, ידעתי שאי־אפשר לסמוך על אף אחד. רק אתה חושב שאתה דוקטור דוליטל מזויץ, המשיך ושחזר את הזוועה.

"עמדנו שם כמה שניות המומים והלומים, עד שאחי ביקש מאישי שיבוא לסלון. אמר שהוא רוצה להתייעץ אתו בקשר למשהו. עמדתי בחדר ונזכרתי בשיחת הטלפון שהיתה לי אתו באמצע הלילה הקודם. הוא נשמע מבוהל, אמר שהוא שומע תקתוקים ושמצלמים. הוא דיבר לא ברור. שמעתי את עצמי עונה לו בחוסר סבלנות, ביקשתי שייקח את הכדורים שלו וישכב לישון.

"המצוקה שלו התגברה, ואני חזרתי על השטות של הכדורים. קטעתי אותו. לא נתתי לו לדבר. אמרתי שאני עייפה, ושיש לי יום קשה מחר. הוא בכה וצעק, ואני רק רציתי שיסתום כבר וישכב לישון, וברוך השם שההורים חוזרים מחר. ואז הודעתי שאני מנתקת, וחזרתי על החכמה שהכול בסדר ושאין שם אף אחד וניתקתי.

"אחרי עשר דקות הוא התקשר שוב, עדיין נסער ביותר. שאלתי אותו אם הוא לקח את הכדורים, והוא אמר שהוא פוחד שיהרגו אותו, ושאינו מבין מה רוצים ממנו, אין לו מנוחה אפילו בלילה בדירה שלו. אמרתי לו שאני מצטערת אבל אני חייבת לרדת, ושאבא יבוא מחר. לא הצעתי להישאר אתו על הקו, לא הצעתי לו שאבוא אליו, לא הרגשתי כלום מהפחד שלו.

"אחרי שהורדתי אותו מהקו בפעם השנייה נרדמתי כמו תינוקת. כעת לא נגעתי בכלום. לא סידרתי, לא רציתי להעלים את עקבות הפוגרום, רק עמדתי בחדר השינה שלו ובכיתי על מי שהפכתי להיות."